



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobce: O. D., narozeného dne X,
státní příslušnost: Ukrajina,
hlášeným pobytem X,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, poštovní schránka 155/SO, 140 21 Praha

4

o žalobě proti sdělení žalované o novém posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany ze dne 7. 5. 2025, č. j. MV-50813-4/SO-2025,

takto:

- I. Sdělení žalované o novém posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 7. 5. 2025, č. j. MV-50813-4/SO-2025, a informace o důvodech neudělení dočasné ochrany Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky ze dne 16. 2. 2025 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- III. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Věc žalobce soudy řeší již opakovaně. Jde o 32letého žalobce, který v roce 2024 požádal o dočasnou ochranu v ČR za účelem sloučení rodiny podle § 51 a § 52 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně (dále jen „zákon o dočasné ochraně“) poté, co k rozhodnému dni 24. 2. 2022 pobýval v Polsku na staré polské vízum s platností od srpna do prosince 2021. Za svoji rodinu označil svou matku a partnerku. Ministerstvo vnitra ČR (MV ČR) poprvé vyhodnotilo žádost žalobce tak, že mu ji vrátilo jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném do 2. 9. 2025 (dále jen „lex Ukrajina“), neboť žalobce nespadal do okruhu osob vymezených v § 3 téhož zákona.
2. Žalobce se proti tomuto vrácení žádosti bránil u zdejšího soudu žalobou proti nezákonnému zásahu, které zdejší soud vyhověl rozsudkem ze dne 19. 11. 2021, čj. 5 A 101/2024-27, s odůvodněním, že „[l]ex Ukrajina nevylučuje možnost podat žádost o poskytnutí dočasné ochrany podle zákona o dočasné ochraně. V souladu s § 4 odst. 2 písm. a) Lex Ukrajina se nepoužije § 51 odst. 2 písm. d) zákona o dočasné ochraně, nicméně nepochybně lze podat žádost o poskytnutí dočasné ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 51 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a c), případně § 52 zákona o dočasné ochraně. Užití těchto ustanovení zákona o dočasné ochraně není Lex Ukrajina vyloučeno. Vzhledem k tomu, že žalobce podal žádost o dočasnou ochranu dle § 52 zákona o dočasné ochraně, bylo povinností žalovaného posoudit tuto žádost ve správním řízení, jež bylo zahájeno podáním žádosti dne 14. 10. 2024, a následně o ní rozhodnout. Vrácení žádosti jako nepřijatelné podle § 5 odst. 2 věta první Lex Ukrajina totiž na případy nesplnění zákonných podmínek pro udělení oprávnění pobytu za účelem dočasné ochrany rodinnému příslušníku cizince, resp. osobě blízké, nedopadá.“ (viz body 16. a 17. citovaného rozsudku). Rozsudek nabyl právní moci dne 27. 11. 2024.
3. Nejvyšší správní soud (NSS) následně tento rozsudek potvrdil v řízení o kasační stížnosti MV ČR v rozsudku ze dne 13. 2. 2025, čj. 1 Azs 305/2024-27, v němž sice jasně uvedl, že „[MVČR] tedy lze přisvědčit v tom, že žalobcem tvrzené skutečnosti samy o sobě nezakládají právo na dočasnou ochranu jako rodinnému příslušníkovi ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. c) prováděcího rozhodnutí (žalobce nesplňuje podmínky § 51 zákona o dočasné ochraně)“, protože rodinným příslušníkem z pohledu dočasné ochrany není druh či družka a žalobci by nemohla být dočasná ochrana udělena ani kvůli jeho vazbám na matku, protože žalobce je zletilý (viz body [12] a [13] citovaného rozsudku NSS).
4. Zároveň však NSS dodal, že „[v] situaci žalobce bylo ze žádosti patrné, že přinejmenším teoreticky může přicházet v úvahu i důvod hodný zvláštního zřetele, čímž nebyly dány podmínky pro to, aby [MV ČR] žalobci přístup k dočasné ochraně v ČR uzavřel prostřednictvím vrácení žádosti jako nepřijatelné. Naopak bylo namístě i zde podanou žádost předat k dalšímu řízení, v něm ji meritorně posoudit a vydat o tom rozhodnutí, vůči němuž se žalobce případně může bránit dalšími prostředky právní ochrany (k nim srov. rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2024, čj. 9 Azs 119/2024-33). Vrácení žádosti pro nepřijatelnost je pouze specifickým instrumentem zjednodušeného (flexibilního) posouzení žádosti v situaci, kdy z podaných informací nelze pochybovat o tom, že žadatel dle platné právní úpravy nemůže dočasnou ochranu v ČR získat, a další posuzování by bylo v rozporu se zásadami rychlosti a hospodárnosti řízení. V nyní posuzované věci taková zjevná situace ale nebyla dána, neboť žádost obsahovala určité, byť neúplné indicie o tom, že u žadatele teoreticky může být dán důvod hodný zvláštního zřetele.“ (viz bod [21] rozsudku NSS).

5. NSS proto v bodě [23] vyslovil, že „[v]e *správním řízení tak bude třeba nejprve vyložit pojem „trvalého žití“ a ve vztahu k němu zjistit skutkový stav v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí správního orgánu podle § 52 zákona o dočasné ochraně*“ Současně v bodě [24] dodal, že z důvodu vymezeného předmětu řízení se ani on ani zdejší soud v napadeném rozsudku nemohly zabývat tím, zda žalobci měla být udělena dočasná ochrana podle § 3 odst. 1 legis Ukrajina, tj. zda se těžiště zájmu žalobce přesunulo z Ukrajiny do Polska, a v jakém rozsahu žalobce ve skutečnosti v Polsku na základě víza pobýval. Pro posouzení otázky trvalého žití přitom NSS i zdejší soud poskytly správním orgánům návod, jak k této otázce přistoupit, odkazem na jiný rozsudek zdejšího soudu, čj. 5 A 83/2024-32. Žalobce přitom „*nikde výslovně nekonkretizoval, kde pobýval před tímto datem nebo po tomto datu – držitelem polského víza byl podle svého tvrzení s dobou platnosti od 10. 8. 2021 pouze do 31. 12. 2021, přičemž v žádosti uvedl, že vstoupil na území Polské republiky dne 11. 8. 2021, ve vyjádření ke kasační stížnosti však tvrdil, že s osobou blízkou (se svou matkou) trvale žil v době, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob.*“ (viz bod [23] rozsudku NSS). Rozsudek NSS nabyl právní moci dne 19. 2. 2025.
6. MV ČR (dále již jen „správní orgán I. stupně“) proto o žádosti žalobce rozhodovalo podruhé a dospělo k závěru, že je dán důvod neudělení dočasné ochrany podle § 4 odst. 1 legis Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 1 písm. l) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Správní orgán I. stupně o tom žalobce informoval informací ze dne 16. 2. 2025. Následně podané žádosti žalobce o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany nevyhověla žalovaná sdělením ze dne 7. 5. 2025, které žalobce nyní napadl žalobou.

II. Obsah žaloby

7. Žalobce v žalobě namítl, že Městský soud v Praze a Nejvyšší správní soud (NSS) rozhodly svými rozhodnutími, že správní orgány postupovaly ve věci žádosti žalobce o dočasnou ochranu v rozporu s právem EU, žalovaná však tyto právní závěry neaplikovala. Žalobce má v ČR rodinu, družku a matku, obě státní příslušnice Ukrajiny. Rodina žila s matkou v zemi původu žalobce, ale kvůli válce na Ukrajině byla rozdělena. Do vypuknutí války byl žalobce z větší části závislý na své matce (ubytování, strava, jiné). Žalobce má zato, že má nárok na udělení dočasné ochrany, které mu zaručuje právo EU.
8. Napadené rozhodnutí je podle žalobce nezákonné, protože odporuje právu EU, konkrétně čl. 2 prováděcího rozhodnutí EU č. 2022/382 a čl. 15 odst. 1 písm. a) a b) a čl. 16 směrnice Rady EU 2001/55/ES. Žalobce splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny podle § 51 a § 52 zákona č. 221/2003 Sb. Žalobce dále v žalobě citoval některé ustanovení právní úpravy týkající se dočasné ochrany. Žalobce nemá žádné jiné oprávnění k pobytu v ČR nebo v jiném členském státě EU a nemůže se ani vrátit do vlasti kvůli válce, protože by mohlo dojít k porušení čl. 2 až 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Napadené rozhodnutí je dle žalobce též nepřezkoumatelné z důvodu nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů, neboť nebyly posouzeny námitky žalobce o aplikaci unijního práva a judikatury správních soudů. Dle žalobce žalovaná vůbec neposoudila ani neaplikovala ustanovení unijního práva, které mají přednost před právem ČR, a žalobce tak byl zkrácen na svém právu být sloučen s jeho matkou, a dále na právu nebýt vyloučen z dočasné ochrany.
9. Žalobce dále odkázal na čl. 41 a čl. 47 Listiny základních práv EU (právo na řádnou správu a právo na účinnou soudní ochranu), které i citoval. Podle uvedených unijních předpisů je žalobce přesvědčen, že jsou splněny podmínky, aby žalovaná mohla žádost žalobce o udělení

dočasné ochrany projednat věcně, zákonně, nestranně, spravedlivě, a dále podmínky k tomu, aby byl žalobce vyslechnut v přiměřené lhůtě, aby byl umožněn přístup ke spisu a na plné odůvodnění rozhodnutí. Žalobce k tomu odkázal na judikaturu Soudního dvora Evropské unie (SDEU) ve věci C-159/21, body 35 a 44, ve věci C-604/12 a na stanovisko generálního advokáta (GA) ve věci C-420/22 a C-528/22, bod 99.

10. Dále žalobce namítl, že napadené rozhodnutí představuje nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života, na který má právo. K tomu žalobce odkázal na dlouhou řadu rozhodnutí Městského soudu v Praze, NSS, a dalších soudů ve správním soudnictví (celkem 18 rozhodnutí).
11. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
12. Součástí žaloby byl též návrh na přiznání odkladného účinku žalobě, který soud přiznal usnesením ze dne 19. 6. 2025, čj. 1 A 22/2025-24. Usnesení nabylo právní moci dne 25. 6. 2025.

III. Vyjádření žalované

13. Žalovaná ve vyjádření k žalobě nejdříve zopakovala podstatné okolnosti případu žalobce, včetně dosavadního průběhu správního řízení. Jednotlivé žalobní námitky žalovaná vyhodnotila jako nedůvodné, neboť nebyly splněny příslušné zákonné podmínky. Žalobce ke dni 24. 2. 2022 nepobýval na Ukrajině, nýbrž v Polsku, a nesplňoval ani žádnou z podmínek uvedených v čl. 2 rozhodnutí Rady č. 2022/382, které žalovaná ve vyjádření velmi podrobně rozebrala. Žalovaná upozornila, že důvodem neudělení dočasné ochrany žalobci nebylo udělení dlouhodobého polského víza, ale skutečnost, že k rozhodnému datu žalobce nepobýval na území Ukrajiny a po zahájení ruské invaze přicestoval nikoliv z Ukrajiny, ale z Polska, kde pobýval na základě udělení pobytového oprávnění. Žalobce přitom ani přes výzvu nedoložil, že by společně žil s matkou na Ukrajině k rozhodnému datu. Dočasnou ochranu dle zákonných podmínek nebylo možné žalobci udělit ani na základě vztahu s jeho družkou, neboť žalobce je svobodný a družka nedisponuje dočasnou ochranou na území ČR, ale zaměstnaneckou kartou. Žalovaná setrvala na svém závěru, že žalobce nedoložil žádným relevantním podkladem zřetele hodný důvod, proč by mu měla být dočasná ochrana v ČR udělena.
14. K citované judikatuře žalovaná odkázala na str. 7 až 9 napadeného rozhodnutí a blíže se vyjádřila ke konkrétně citovaným rozsudkům správních soudů, včetně NSS, kdy v převážné většině šlo dle žalované o skutkově odlišné případy, a v jednom případě odkazovaného rozsudku NSS, čj. 7 As 31/2023-46, se nemohla žalovaná vyjádřit, neboť citovaný rozsudek není dohledatelný. Žalovaná dodala, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, bylo dostatečně a řádně odůvodněno a je v souladu s právními předpisy.
15. Žalovaná navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalovaná

s takovým projednáním věci výslovně souhlasila a žalobce na výzvu soudu dle § 51 odst. 1 s. ř. s. nijak nereagoval.

17. Žaloba je **důvodná**.
18. Soud při přezkoumávání napadeného rozhodnutí vycházel z této právní úpravy.
19. Podle § 3 odst. 1 legis Ukrajina [m]inisterstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a).
20. Podle § 1 odst. 1 písm. a) cit. zákona je tímto rozhodnutím prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, a v návaznosti na rozhodnutí Rady Evropské unie o prodloužení dočasné ochrany [aktuálně do 4. 3. 2027 prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. července 2025 (Úř. věst. L, 2025/1460, 24. 7. 2025)] – dále jen „*prováděcí rozhodnutí Rady*“.
21. Cizinci, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady jsou uvedeni v jeho čl. 2 takto (zvýraznění doplnil soud):
 1. *Toto rozhodnutí se vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala:*
 - a) **ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022;**
 - b) *osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a*
 - c) **rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).**
 2. [toto ustanovení se na žalobce nevztahuje].
 3. [toto ustanovení se na žalobce nevztahuje].
 4. *Pro účely odst. 1 písm. c) se rodinnými příslušníky rozumějí následující osoby, pokud se již daná rodina **zdržovala a pobývala na Ukrajině před 24. únorem 2022:***
 - a) *manžel nebo manželka osoby uvedené v odst. 1 písm. a) nebo b) nebo její druh nebo družka, se kterým (kterou) žije v trvalém vztahu, v případě, že platné právní předpisy nebo praxe dotčeného členského státu přistupují k nesezdaným párům obdobně jako k párům sezdaným v rámci jeho vnitrostátního cizineckého práva;*
 - b) *nezletilé svobodné děti osoby uvedené v odst. 1 písm. a) nebo b) nebo nezletilé svobodné děti jejího manžela nebo manželky bez ohledu na to, zda se jedná o manželské, nemanželské či osvojené děti;*
 - c) *jiní blízcí příbuzní, kteří v době okolností souvisejících s hromadným přílivem **žili jako rodina a tvořili její součást a kteří byli v době důvodů souvisejících s hromadným přílivem vysídlených osob na osobě uvedené v odst. 1 písm. a) nebo b) zcela či z větší části závislí.***
22. Podle § 4 odst. 2 písm. a) legis Ukrajina [v]e věci dočasné ochrany podle tohoto zákona se nepoužijí ustanovení § 1 odst. 3, § 2 odst. 1 písm. b), § 2 odst. 2, § 4 odst. 3, § 6 a 8, § 12 písm.

- a), b), d) a g), § 13 až 15, § 16 v části udělení, § 21 odst. 1 písm. b), § 21 odst. 2, § 24 až 26, 28, 29, 31, 34 až 38, § 40 odst. 2, § 41 až 48, § 49 odst. 2 až 8, § 50, § 51 odst. 2 písm. d), § 55, 57 a 58 zákona o dočasné ochraně cizinců. (zvýraznění doplnil soud).
23. Podle § 4 odst. 3 legis Ukrajina [n]estanoví-li tento zákon jinak, použije se na udělování dočasné ochrany podle tohoto zákona zákon o dočasné ochraně cizinců. Ve věcech, které zákon o dočasné ochraně cizinců neupravuje, se použije zákon o pobytu cizinců na území České republiky.
24. Podle § 51 odst. 1 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále jen „zákon o dočasné ochraně cizinců“) [r]odinnému příslušníku cizince požívajícího dočasné ochrany podle tohoto zákona se udělí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na základě jím podané žádosti.
25. Rodinným příslušníkem cizince požívajícího dočasné ochrany se pro účely sloučení rodiny a poskytování finančního příspěvku podle odst. 2 písm. a) až c) téhož ustanovení rozumí:
- a) manžel nebo partner za předpokladu trvání manželství nebo partnerství v době, kdy nastaly skutečnosti odůvodňující poskytnutí dočasné ochrany,
- b) svobodné dítě mladší 18 let,
- c) rodič cizince požívajícího dočasné ochrany mladšího 18 let,
- d) druh či družka za předpokladu, že spolu trvale žili v době, kdy nastaly skutečnosti odůvodňující poskytnutí dočasné ochrany, a jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně počítala jako újmu vlastní.
26. Rodinným příslušníkem v uvedeném smyslu obecně je za určitých podmínek též druh nebo družka, avšak výše cit. ustanovení § 4 odst. 2 písm. a) legis Ukrajina vylučuje použití § 51 odst. 2 písm. d) zákona o dočasné ochraně.
27. Podle § 52 zákona o dočasné ochraně [o]sobě blízké cizince požívajícího dočasné ochrany, která není uvedena v § 51 odst. 2, může být udělena z důvodu hodného zvláštního zřetele oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany, za předpokladu, že spolu trvale žili v době, kdy došlo k událostem vedoucím k hromadnému přílivu vysídlených osob na území.
28. Ze správního spisu vyplynuly následující pro věc podstatné skutečnosti. Žalobce požádal o dočasnou ochranu z důvodu sloučení rodiny na předepsaném formuláři dne 14. 10. 2024, evidovanou správním orgánem I. stupně pod čj. OAM-0404493/DO-2024, kde pod název formuláře rukou dopsal „dle § 52 zákona č. 221/2003 Sb.“ V žádosti uvedl v kolonce „Rodinný stav“, že je svobodný, i že je ženatý a dopsal rukou, že má družku. V kolonce „Manželka“ doplnil, že se jmenuje Y. S., nar. X, st. příslušnost Ukrajina a adresu jejího pobytu v ČR, která se shoduje s adresou žalobce. V kolonce „Matka nezletilého žadatele“ žalobce doplnil, že se jmenuje L. D., nar. X, st. příslušnost Ukrajina, a adresu jejího pobytu v ČR (P.). Dále z podané žádosti vyplynulo, že žalobce v období od 24. 2. 2022 do dne podání žádosti disponoval platným polským vízem s platností od 10. 8. 2021 do 31. 12. 2021, kdy výslovně v další kolonce uvedl místo svého pobytu dne 24. 2. 2022 Polsko, kam vstoupil dne 11. 8. 2021.
29. Poté, co zdejší soud k žalobě žalobce vyslovil ve svém rozsudku nezákonnost zásahu správního orgánu I. stupně (viz bod 2. výše), který žalobci žádost vrátil jako nepřijatelnou, správní orgán I. stupně požádal žalobce o dočasnou ochranu znovu dne 29. 11. 2024, v němž vyplnil v podstatě totožné údaje a totožným způsobem též rukou dopsal údaje o družce

mimo předepsané kolonky, jako v předchozí žádosti, s tím rozdílem, že již neomezoval svou žádost pouze na posouzení dle § 52 zákona č. 221/2003 Sb.

30. Dne 1. 12. 2024 správní orgán I. stupně usnesením čj. OAM-0404493-5/DO-2024, zrušil sdělení o nepřijatelnosti původní žádosti žalobce o dočasnou ochranu a záznamem o usnesení ze dne 16. 1. 2025 řízení o obou podaných žádostech spojil do jednoho řízení pod sp. zn. OAM-0416873/DO-2024. Dále výzvou ze dne 16. 1. 2025 vyzval žalobce, aby uvedl osobu blízkou, která je držitelem dočasné ochrany v ČR a se kterou trvale žil k rozhodnému dni (*pozn. soudu – správní orgán I. stupně uvedl zjevně nesprávné datum 24. 2. 2024, správně má být uveden rok 2022*), aby uvedl důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení dočasné ochrany a aby takový důvod též prokázal, k čemuž žalobci stanovil lhůtu 10 dnů. Žalobce ve stanovené lhůtě doložil čestná prohlášení jeho matky a své, kdy oba prohlásili, že do války spolu trvale žili na území Ukrajiny na blíže uvedené adrese, a žalobce v dalším samostatném prohlášení prohlásil, že jiný pobytový titul nemá, na Ukrajinu se kvůli válce nemůže vrátit a návrat by mohl ohrozit jeho život, mohl by být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu. Dále žalobce přiložil kopii duplikátu svého rodného listu ze dne 5. 8. 1998, jeho úřední překlad z ukrajinštiny do češtiny a podepsanou kopii matčina pasu a kopii jejich víz s platností do 31. 3. 2025.
31. Dne 16. 2. 2025 vydal správní orgán I. stupně informaci o důvodech neudělení dočasné ochrany, čj. OAM-0416873-10/DO-2024, z důvodu podle § 4 odst. 1 legis Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce dle jeho názoru nesplňoval žádnou z podmínek pro udělení dočasné ochrany. Mezitím dne 13. 2. 2025 vydal NSS již citovaný rozsudek (viz bod 3. až 5. výše), kterým potvrdil rozsudek zdejšího soudu o nezákonnosti zásahu správního orgánu I. stupně.
32. Proti tomuto sdělení podal žalobce dne 4. 3. 2025 žádost o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany, které žalovaná napadeným rozhodnutím (sdělením) nevyhověla.
33. Žalovaná uvedla, že při svém rozhodování vycházela z náležitostí doložených žalobcem. Z jeho cestovního dokladu vyplynulo, že ke dni 24. 2. 2022 nepobýval na Ukrajině, ale v Polsku na základě dlouhodobého víza s platností od 10. 8. 2021, přičemž dle přechodových razítek vstoupil do schengenského prostoru dne 11. 8. 2021 a do podání žádosti tento prostor neopustil. Proto není osobou uvedenou v § 3 legis Ukrajina. Žalobce přitom neprokázal faktický pobyt na Ukrajině k rozhodnému dni, přestože k tomu byl vyzván. Žalovaná zdůraznila, že důvodem neudělení dočasné ochrany přitom nebylo polské vízum, ale skutečnost, že žalobce nepobýval k rozhodnému dni na Ukrajině a nepřicestoval po zahájení invaze z Ukrajiny, ale z Polska. Žalobce dále neprokázal ani, že k rozhodnému dni trvale žili s matkou na Ukrajině.
34. Žalovaná dále posuzovala splnění podmínek § 51 a § 52 zákona o dočasné ochraně. Ve vztahu k matce nebyly splněny podmínky dle § 51 odst. 2 písm. a), b) a c) citovaného zákona [žalobce není její manžel ani partner – *písm. a)*, není ani nezletilým dítětem – *písm. b)*, a matka žalobce logicky není cizincem, požívajícím dočasné ochrany mladším 18 let, jejíž rodičem by byl žalobce – *písm. c)*]. Ve vztahu k družce nebyly rovněž splněny uvedené podmínky, neboť lex Ukrajina v § 4 odst. 2 vylučuje ze sloučení rodiny osoby v postavení druhu/družky (neformální svazky), družka žalobce přitom nepobývá v ČR na základě udělené dočasné ochrany, ale na povolení k pobytu za účelem zaměstnání – zaměstnaneckou kartu. Žalobce je svobodný a bezdětný.

35. Soud se se závěry žalované ohledně aplikace § 51 zákona o dočasné ochraně zcela ztotožnil a odkazuje na ně, přičemž považuje za nadbytečné znovu opakovat stejné argumenty, které jednoznačně vyplynuly z prokázaného skutkového stavu, ostatně, pokud jde o otázku nesplnění podmínek podle § 51 zákona o dočasné ochraně, ke shodnému právnímu závěru dospěly i zdejší soud a NSS ve svých rozhodnutích týkajících se žalobce.
36. Pokud jde o otázku splnění podmínek podle § 52 zákona o dočasné ochraně, té se naopak ve věci žalobce uvedené soudy věnovat dosud nemohly, neboť bylo na správních orgánech, aby ohledně těchto podmínek v dalším řízení dostatečně zjistily skutkový stav, vyložily neurčité právní pojmy v nich obsažené a aplikovaly je na zjištěný skutkový stav. Žalovaná se uvedenou otázkou zabývala na str. 6 až 9 napadeného sdělení ze dne 7. 5. 2025. S ohledem na znění uvedeného ustanovení správní orgán I. stupně, resp. žalovaná, předně vyložily pojem „osoba blízká“, přičemž vycházely z definice tohoto pojmu v § 22 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“). Žalobce přitom doložil, že je osobou blízkou ve vztahu k jeho matce, což doložil úředním překladem svého rodného listu. Žalovaná se dále s odkazem na posouzení správního orgánu I. stupně ztotožnila s výkladem neurčitého právního pojmu „*důvody zvláštního zřetele hodné*“ ztotožnila, musí se jednat o důvody výjimečné a natolik závažné, že vyžadují řešení pobytové situace dotčeného cizince právě udělením dočasné ochrany, což odpovídá i znění čl. 15 odst. 2 směrnice 2001/55/ES, z něhož vyplývá i to, že na sloučení rodiny neexistuje právní nárok. Žalovaná pak zopakovala hodnocení správního orgánu I. stupně, že žalobce sice v tomto kontextu odkazoval na svou matku, jakožto držitelku dočasné ochrany v ČR, ale z dokumentů, které doložil, „*nevyplynulo jejich trvalé soužití ve společné domácnosti přede dnem 24. 2. 2022*“. Dokumentem, který by takovou skutečnost mohl prokázat, přitom dle žalované s odkazem na § 53 odst. 5 správního řádu nemohlo být čestné prohlášení žalobce ani jeho matky. Záznamy v cestovním dokladu žalobce přitom prokázaly, že žalobce se přede dnem 24. 2. 2022 nenacházel na území Ukrajiny, ale v Polsku. Pokud jde o sloučení k družce žalobce, ta nesplňuje podmínku držitele udělené dočasné ochrany na území ČR. Samotná žalovaná pak k této otázce dodala, že ne každá rodinná vazba je z hlediska právních předpisů upravujících vstup a pobyt cizinců na území relevantní vazbou pro udělení pobytového oprávnění; žalobce je přitom dospělý, samostatný a soběstačný. Existence partnerského vztahu s držitelkou zaměstnanecké karty není sama o sobě důvodem pro udělení dočasné ochrany. Žalovaná dále uvedla, že žalobce netvrdil žádné mimořádné okolnosti, ani je neprokazoval (např. zdravotní důvody na straně žalobce či na straně matky nebo družky, ani jinou závislost jeho na těchto osobách či opačně). Žalobce tak dle žalované nepředložil veškeré související doklady prokazující trvalé soužití s matkou na Ukrajině ke dni 24. 2. 2022 a netvrdil, natož nedoložil ani důvod hodný zvláštního zřetele relevantním podkladem; nebylo přitom povinností správního orgánu I. stupně, aby takové důvody nalézal za něj. Takovým důvodem nemůže být samo o sobě společné soužití členů rodiny na území v ČR.
37. S takovýmto hodnocením se však již zdejší soud ve světle závěrů NSS ve věci žalobce, čj. 1 Azs 305/2024-27 (viz bod 5 výše), nemohl spokojit. V daném případě bylo klíčové, aby správní orgány posoudily otázku a vyložily pojem „*trvalého žití*“ žalobce s jeho matkou k rozhodnému dni, tj. ke dni 24. 2. 2022, žalovaná, ani správní orgán I. stupně se však výkladem a zjišťováním skutkových okolností k této otázce detailněji vůbec nezabývaly, spoléhaly pouze na otisky razítek v žalobcově cestovním dokladu, nezjišťovaly však blíže, kde se žalobce fakticky nacházel či pobýval v době od konce platnosti svého polského víza (31. 12. 2021) do rozhodného dne, ani po rozhodném dni, přestože byly k tomu zavázány

rozsudkem NSS, čj. 1 Azs 305/2024-27 (bod [23] rozsudku NSS), týkajícím se žalobce v předchozí procesní fázi projednávání žádosti žalobce. V odůvodnění napadeného rozhodnutí, jakož i ve vyjádření k žalobě přitom žalovaná zdůraznila, že „*důvodem neudělení dočasné ochrany žalobci nebylo udělení dlouhodobého polského víza, ale skutečnost, že k rozhodnému datu žalobce nepobýval na území Ukrajiny a po zahájení ruské invaze přicestoval nikoliv z Ukrajiny, ale z Polska, kde pobýval na základě udělení pobytového oprávnění*“. Toto vyjádření je však z pohledu soudu do jisté míry vnitřně rozporné, neboť na jedné straně žalovaná uznává, že žalobce v době podání žádosti nedisponoval platným oprávněním k pobytu v jiné členské zemi EU, avšak současně předjímala, že v období od konce platnosti polského víza žalobce pobýval výlučně v Polsku, odkud rovněž do ČR přicestoval. Žalobce ovšem tvrdil, že před rozhodným datem (vojenskou invazí Ruské federace na Ukrajinu) trvale žil s matkou a družkou na Ukrajině a tvořili spolu rodinu.

38. V tomto ohledu je proto nutno dát žalobci zapravdu, že správní orgány rozhodovaly v rozporu se závazným právním názorem soudů ve správním soudnictví v jeho věci, byť žádný z těchto soudů nijak nepředjímal výsledek posouzení ve prospěch žalobce, neboť jednoduše dosud nebyl shromážděn dostatek takových skutkových zjištění, na základě kterých by bylo možno závěr o tom, že žalobce trvale nežil s rodinou na Ukrajině před rozhodným datem (nebo i po něm) bez důvodných pochybností vyslovit.
39. Správní orgány se v rámci posuzování důvodů žádosti žalobce o dočasnou ochranu podle § 52 zákona o dočasné ochraně totiž zaměřily pouze na výklad pojmu „*osoba blízká*“ a „*důvody zvláštního zřetele hodné*“, které je potřeba s podmínkou trvalého žití splnit kumulativně, s tím, že žalobce žádné takové důvody netvrdil ani neprokázal, proto již i kdyby hypoteticky splňoval podmínku trvalého žití s matkou, nebylo by možné mu dočasnou ochranu udělit. Tato úvaha však dle názoru soudu nemůže obstát za situace, kdy právě prokázání či vyloučení existence podmínky *trvalého žití* je klíčové též pro posouzení udělení dočasné ochrany podle § 3 odst. 1 legis Ukrajina ve spojení s čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022 (*kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, a v návaznosti na rozhodnutí Rady Evropské unie o prodloužení dočasné ochrany*).
40. Jinak řečeno, vyložení pojmu „*trvalého žití*“ a jeho aplikace na věc žalobce nebylo klíčové jen z pohledu možnosti udělení dočasné ochrany podle „obecného“ zákona o dočasné ochraně (§ 52), kterého se žalobce v předchozí žalobě primárně na základě jeho první žádosti domáhal, ale i z hlediska podmínek legis Ukrajina, kterými se však v tomto rozsahu (tj. ve vztahu k § 3 odst. 1) nemohly dosud soudy zabývat, neboť nebyly žalobcem vymezeny v předmětu řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu (byť byly předmětem posouzení správních orgánů již při prvním neudělení dočasné ochrany). Posouzení této otázky přitom závisí na dostatečném zjištění skutkového stavu v takovém rozsahu, aby nevznikaly důvodné pochybnosti a tomu odpovídajícímu doplnění spisového materiálu. Protože se tak však nestalo, soud musel přistoupit ke zrušení napadeného sdělení žalované z důvodu nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a nedostatečně zjištěného skutkového stavu a – s ohledem na potřebný rozsah doplnění spisového materiálu – též ke zrušení oznámení o důvodech neudělení dočasné ochrany prvostupňového správního orgánu. K tomu lze pro úplnost dodat, že ani zdejší soud nijak nepředjímal výsledek ověřování skutkového stavu

a posouzení žádosti žalobce po jeho adekvátním doplnění správními orgány v následující fázi řízení.

41. Pokud jde o žalobcem rozsáhle odkazovanou judikaturu správních soudů (rozsudky NSS: ze dne 31. 10. 2023, čj. 7 Azs 322/2022-40, ze dne 5. 9. 2024, čj. 2 Azs 111/2024-29, či nedatováno čj. 7 As 31/2023-46 - *nedohledáno*, rozsudky Městského soudu v Praze: ze dne 8. 8. 2024, čj. 4 A 31/2024-37, čj. 4 A 32/2024-37, ze dne 26. 3. 2024, čj. 15 A 137/2023-46, ze dne 17. 8. 2023, čj. 18 A 54/2023-32, ze dne 10. 4. 2024, čj. 14 A 99/2023-46, ze dne 20. 3. 2024, čj. 9 A 25/2024-25, a čj. 9 A 7/2024-27, ze dne 29. 1. 2024, čj. 5 A 7/2024-27, ze dne 27. 12. 2023, čj. 6 A 139/2023-26, ze dne 16. 5. 2024, čj. 21 A 44/2023-59, ze dne 10. 4. 2024, čj. 4 A 99/2023-46 (bod 36), a ze dne 17. 8. 2023, čj. 18 A 54/2023-39 (bod 34), rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 7. 2024, čj. 29 A 39/2024-39, rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 11. 2023, čj. 52 A 52/2023-102, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 7. 2022, čj. 59 A 45/2022-30, rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 10. 2022, čj. 57 A 71/2022-53), soud uvádí, že vesměs podporuje závěr, že dříve udělené vízum v jiném členském státě EU není automaticky překážkou udělení dočasné ochrany, což ale nebylo v předmětném řízení zpochybněno a sama žalovaná výslovně uvedla, že důvodem neudělení dočasné ochrany nebyla existence (již neplatného) polského víza žalobce. Ve zbytku jde o judikaturu, která se týká odlišných skutkových okolností a z nich učiněných závěrů, které nelze bez dalšího převést též na věc žalobce, anebo se jednalo o nepřesně citovaná rozhodnutí, které ani po zadání modifikace uvedených identifikačních údajů soud nedohledal (čj. 7 As 31/2023-46, a čj. 11 A 111/2023-62). Ke shora citovaným rozsudkům se podrobně vyjádřila též žalovaná na str. 8 a 9 svého rozhodnutí a soud v podrobnostech odkazuje na její hodnocení, s nímž se ztotožnil.
42. Ve vztahu ke zbylým žalobním námitkám soud uvádí následující.
43. Žalobce namítal porušení jeho práv podle čl. 41 a čl. 47 Listiny základních práv EU (právo na řádnou správu a právo na účinnou soudní ochranu) a odkazoval přitom i na judikaturu SDEU. K tomu soud uvádí, že obecné odkazy na porušení citovaných ustanovení žalobce nijak konkrétně neodůvodnil, a proto se tímto tvrzením nemohl soud podrobněji zabývat. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005-58). Soud přitom s ohledem na zásadu nestrannosti soudní moci není oprávněn, natož povinen, za žalobce tato tvrzení doplňovat, tipovat, či jinak domýšlet.
44. Žalobce dále namítal, že napadené rozhodnutí nepřiměřeně zasahuje do jeho soukromého a rodinného života, který správní orgány neposuzovaly. Žalovaná se k této shodně uplatněné námitce ve správním řízení vyjádřila na str. 9 ve třetím odstavci tak, že právo na soukromý a rodinný život nezakládá státu závazek na pozitivní plnění, tedy vydání konkrétního pobytového oprávnění a to za situace, kdy žadatel žádným pobytovým oprávněním na území ČR nedisponoval, ani žádné konkrétní skutečnosti ke svému soukromému a rodinnému životu neuvedl. K tomu soud uvádí, že žalobce skutečně neuvedl žádné konkrétní skutečnosti vypovídající o nepřiměřeném zásahu do jeho soukromého a rodinného života, pouze opakoval, že má na území ČR svou družku a matku. Je rovněž

pravdou, že žalovaná se ke konkrétním kritériím § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců použitelného na základě § 4 odst. 3 legis Ukrajina přímo nevyjádřila, kdy soud současně podotýká, že z judikatury NSS vyplývá, že „*povinnost správních orgánů, dlouhodobě potvrzovaná judikaturou NSS, vždy zkoumat přiměřenost dopadů svých rozhodnutí vydaných dle zákona o pobytu cizinců, která mají potenciální dopad do soukromého a rodinného života cizince (s tím není v rozporu ani rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2017, čj. 9 Azs 288/2016 – 30 [...]), vyplývá přímo z čl. 8 Úmluvy. Ten dle rozsudku NSS ze dne 20. 9. 2018, čj. 10 Azs 127/2018-30, Českou republiku zavazuje k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce a [...] má samozřejmě před zákonem o pobytu cizinců přednost (viz čl. 10 Ústavy ČR).*“

45. V daném případě však soud neshledal tuto námitku důvodnou, neboť posouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí vlastně vyplynulo z posouzení, týkajícího se hodnocení důvodů hodných zvláštního zřetele. Žalovaná učinila konkrétní a přezkoumatelnou úvahu o okolnostech žalobcova rodinného a soukromého života na str. 7 napadeného rozhodnutí v tom smyslu, že žalobce je dospělou, samostatnou a soběstačnou osobou a nebyla zjištěna jakákoliv jeho závislost (finanční, zdravotní) na jeho matce nebo družce vice versa. Z tvrzení žalobce nevyplynuly ani žádné jiné specifické vazby na ČR, které by v případě neudělení dočasné ochrany představovaly nepřiměřenost napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Proto nebylo možné této námitce vyhovět.

V. Závěr a náklady řízení

46. Zdejší soud napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s.) z důvodu podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., neboť napadené rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů, a dále skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění.
47. V dalším řízení správní orgány jednoznačně vyloží neurčitý právní pojem „*trvalého žití*“ s ohledem na instrukce uvedené v bodě [23] rozsudku NSS čj. 1 Azs 305/2024-27, resp. bodu 13. rozsudku zdejšího soudu, čj. 5 A 101/2024-27, a doplní správní spis o dostatek relevantních skutkových zjištění ohledně otázek, kde se žalobce fakticky nacházel či pobýval v době od konce platnosti svého polského víza (31. 12. 2021) do rozhodného dne, a po rozhodném dni [např. vznesením součinnostního dotazu na polské imigrační orgány nejen ohledně existence možnosti opustit území Polské republiky cizím státním příslušníkem, aniž by mu tato skutečnost byla vyznačena v cestovním dokladu, dále na případné zaměstnavatele či ubytovatele žalobce v Polsku, ale i výsledkem žalobce zejména k okolnostem a místu jeho pobytu po zániku jeho polského oprávnění k pobytu, včetně konfrontace žalobce s absencí výstupního otisku razítka případně výsledkem jeho matky ohledně tvrzení žalobce, že byl na matce do vypuknutí války závislý stran ubytování či stravy, a ohledně skutečností, jakým způsobem a z jakých zdrojů mu toto zázemí matka v době po skončení platnosti jeho polského víza zajišťovala apod.]. Poté správní orgány aplikují vyložený právní pojem na takto zjištěný skutkový stav a přezkoumatelným způsobem důvodnost žádosti (žádosti) žalobce o dočasnou ochranu znovu vyhodnotí.

48. Výroky o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněné dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalovaná ve věci úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce byl ve věci úspěšný, avšak v řízení náhradu účelně vynaložených nákladů nepožadoval, nebyl zastoupen, byl ze zákona osvobozen od povinnosti zaplatit soudní poplatek a ani soud žádné účelně vynaložené náklady žalobce z obsahu spisu nezjistil. Proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. září 2025

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně